

Sud časti Univerziteta Crne Gore, u Vijeću u sastavu: doc. dr Boris Vukićević, predsjednik Suda časti - predsjednik Vijeća, dr Dragana Kujović, naučni savjetnik, i prof. dr Miroslav Doderović, članovi Vijeća, rješavajući u predmetu optuženog prof. dr Vladimira Pešića, zaposlenog na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, zbog povrede Etičkog kodeksa Univerziteta Crne Gore, i postupajući po Prijedlogu br. 04/1-1-2913 od 20. 11. 2017. godine Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore, nakon rasprave, na kojoj je rješenjem Suda javnost isključena, održane dana 17. 01. 2018. godine, na kojoj su prisustvovali predstavnik Upravnog odbora prof. dr Gordana Paović Jeknić i optuženi prof. dr Vladimir Pešić, 31. januara 2018. godine donio je

ODLUKU

Prof. dr Vladimir Pešić, zaposlen na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta Crne Gore

ODGOVORAN JE

Zato što je u više navrata, u javnim istupima u štampanim i elektronskim medijima, iznosio negativne neargumentovane stavove i kvalifikacije koji se odnose na organe Univerziteta Crne Gore i članove akademske zajednice, i njihov rad, dajući izjave kao što su: „Svakako treba čestitati Vladi Crne Gore i njihovim kolaborantima na istrajnosti da regularno donesene odluke najviših organa Univerziteta preinačuje bjesomučnim ponavljanjem glasanja, smjenama slobodnomislećih ljudi i manipulacijama studentima.” (Dnevni list „Dan”, 19. avgust 2017); „Razlog za ovakvu odluku Upravnog odbora je to što Vladi smetaju Srbi na UCG, a koji svojim radom i zalaganjem doprinose boljoj budućnosti Crne Gore. Zato smetaju Stanišić i Pešić jer rade u interesu države.” (Portal „Vijesti”, 19. septembar 2017); „To vam je kao kubanska skupština samo se šalju saglasnosti na tačke dnevnog reda, ma koliko one bile bitne i zahtijevale raspravu.” (Vijesti”, 30. septembar 2017); „Što se tiče onog dijela društva, akademske zajednice i posebno studenata, a koji misle da univerzitetski profesor ne treba javno i pošteno da iznese svoj stav, odgovaram ‘srećni robovi su najljući neprijatelji slobode.’” (Portal „Vijesti”, 30. oktobar 2017, Dnevni list „Dan”, 31. oktobar 2017); „Radi se o nepodnošljivoj lakoći poslušnosti.” (Dnevni list „Pobjeda”, 4. novembar 2017, Dnevni list „Vijesti”, 6. novembar 2017); „Sa žaljenjem konstatujem da se nastavlja revanšistički pir na rušenju akademskog jedinstva i gaženju autonomije Univerziteta. Ali nijesu krive sitne šćardžije, koji ostrašćeno sprovode staljinističke čistke svih koji misle drugačije, oni i ne znaju za bolje i drugačije. Krivi su oni koji su im tu moć neodgovorno stavili u ruke i instrumentalizovali ih u namjeri da retrogradno i komesarski disciplinuju ključnu instituciju

za progres crnogorskog društva.“ (Portal „Vijesti“, 6. novembar, Dnevni list „Dan“, 7. novembar 2017); čime je prekršio član 1, stav 8 Etičkog kodeksa (Akademske i drugo osoblje u svom radu, djelovanju i ponašanju dužno je držati se etičkih načela, načela naučne istine i kritičnosti i štiti ugled Univerziteta), član 1, stav 10 (Profesionalna sloboda, naučna radoznalost i istraživački duh ne mogu biti opravdanje za povredu osnovnih prava čovjeka i dostojanstvo kolega i drugih građana), član 3, stav 1 (Pripadnici akademskog osoblja njeguju kolegijalne odnose zasnovane na međusobnom uvažavanju, kulturi komunikacije, poštovanju ljudskog dostojanstva i razumijevanju, vodeći računa o zajedničkim akademskim vrijednostima), član 3, stav 2 (U naučnim radovima, javnom djelovanju i međusobnim odnosima akademsko osoblje je dužno njegovati kulturu argumentovanog dijaloga), član 3, stav 4 (Nedopuštena je neakademska retorika), član 3, stav 9 (Akademske osoblje dužno je poštovati lično i profesionalno dostojanstvo svih zaposlenih na Univerzitetu), član 4, stav 1 (Akademske osoblje dužno je u javnim nastupima i djelovanju promovirati humanističke vrijednosti, ugled struke i akademske zajednice i čuvati lično i profesionalno dostojanstvo kolega), član 4, stav 2 (Akademske osoblje čuva integritet i dostojanstvo akademske institucije i radi po svom najboljem znanju, savjesno, pošteno, kulturno i posvećeno), član 5, stav 1 (Pripadnici univerzitetske zajednice u svom radu i djelovanju treba da brinu o dobru i interesima Univerziteta i države Crne Gore u duhu akademske slobode – njegovanja argumentovane rasprave, kritike, tolerancije, te odgovornog i poštenog traganja za najboljim rješenjima), zbog čega mu Sud časti, u skladu sa članom 11, čl. 17. i čl. 29, st. 3 Etičkog kodeksa izriče:

JAVNU OSUDU SA OBJAVLJIVANJEM U „BILTENU UNIVERZITETA CRNE GORE“

Obrazloženje

Sudu časti je dana 20. 11. 2017. godine Upravni odbor Univerziteta podnio Prijedlog za pokretanje postupka, br. 04/1-1-2913, u kojem se navodi da je prof. dr Vladimir Pešić u periodu od jula do novembra 2017. u javnim istupima „neargumentovano iznosio negativne stavove i kvalifikacije na račun organa Univerziteta Crne Gore - Upravnog odbora Univerziteta i njegovih članova, Senata, osnivača Univerziteta Crne Gore - Vlade Crne Gore i akademske zajednice“. Prijedlog je, u skladu sa članom 24 Etičkog kodeksa, dostavljen prof. dr Vladimiru Pešiću i on se o njemu izjasnio 18. 12. 2017. godine. Nakon toga, a u skladu sa članom 24, stav 2 Etičkog kodeksa, zakazana je rasprava na koju su pozvani predlagači i optuženi. Zapisnik sa rasprave potpisali su i predstavnik predlagača, prof.dr Gordana Paović Jeknić i optuženi prof.dr Vladimir Pešić.

Optuženi prof. dr Vladimir Pešić je na ročištu za raspravu naveo da je prijava Upravnog odbora uopštena, neprecizna i paušalna. U svom daljem izlaganju istakao je da su svi njegovi stavovi jasni i argumentovani, kao i da oni nijesu bili u suprotnosti sa zvaničnim odlukama svih organa Univerziteta.

Sud je na raspravi neposredno saslušao predstavnika Upravnog odbora – prof. dr Gordanu Paović Jeknić, izvršio uvid u Odluku Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore, kojom je prof. dr Gordana Paović Jeknić određena za njegovog predstavnika u ovom predmetu, kao i u kopije spornih tekstova. Predstavnik Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore u završnoj

riječi ostala je pri navodima Upravnog odbora, tražeći da Sud časti izrekne mjeru u skladu sa Etičkim kodeksom.

Budući da se u Prijedlogu govorilo o javnim istupima, Vijeće je dio dokaza koji se odnose na sjednice Upravnog odbora izuzelo iz odlučivanja i riješilo da tretira samo javne istupe u elektronskim i štampanim medijima na teritoriji Crne Gore.

Analizirajući provedene dokaze pojedinačno i u njihovoj međusobnoj povezanosti, dovodeći ih u vezu sa navodima iz Prijedloga i Izjašnjenjem optuženog, Sud je na nesumnjiv način utvrdio da je optuženi počinio povredu Etičkog kodeksa Univerziteta Crne Gore.

Svoju odluku Sud temelji na tome što je prof. dr Vladimir Pešić, govoreći o drugim članovima akademske zajednice i organima Univerziteta, koristio izraze koji nijesu primjereni akademskoj komunikaciji, kao što su „sitne šćardžije“, „komesari“, „poslušnici“ i „kolaboranti“, posebno zato što prof. dr Vladimir Pešić nije argumentovao u svojim medijskim istupima optužbe koje je navodio, a na raspravi održanoj povodom predmeta ostao je pri svojim stavovima i dalje bez navođenja argumenata, niti je dao ikakva dodatna objašnjenja – na primjer, prof. dr Vladimir Pešić je na raspravi izjavio da je „dao vrijednosne sudove o jednoj pojavi“, te da se nada da se „u njegovim vrijednosnim sudovima, kao i citatima iz književnih djela koje je koristio, niko lično nije prepoznao“. Međutim, o pojavama koje je imenovao prof. dr Vladimir Pešić se ne može govoriti na nivou apstrakcije, kada se radi o konkretnom kontekstu.

Sud je posebno uzeo u obzir da:

- su izjave prof. dr Vladimira Pešića date štampanim i elektronskim medijima, što znači da su bile dostupne širokom krugu čitalaca u Crnoj Gori i izvan nje, čime je u kontinuitetu doprinio stvaranju negativne slike o Univerzitetu i akademskoj zajednici, čiji je član;

- je prof. dr Vladimir Pešić najavio da će i dalje djelovati na isti način, bez obzira na to kakva će biti odluka Suda časti, a što je pokazao i kroz javne istupe povodom postupka po predmetu, uključujući i davanje izjava o raspravi koja je bila isključena za javnost (Rješenje Vijeća Suda časti, broj 04/1-1-106);

- prof. dr Vladimir Pešić, iako je u brojnim javnim istupima predstavljan kao predsjednik Naučnog odbora Univerziteta Crne Gore i/ili član Upravnog odbora Univerziteta Crne Gore, nije naglašavao da govori jedino u svojstvu člana akademske zajednice, odnosno profesora na Prirodno-matematičkom fakultetu, što je u javnosti stvorilo utisak da je istupao u ime univerzitetskih tijela čiji je bio predsjednik/član. Prof. dr Vladimir Pešić nije mogao uticati na uređivačku politiku medija kojima je davao izjave, ali je, s obzirom na to da se radilo o višemjesečnom periodu, imao dovoljno prilika i mogućnosti da u svojim kasnijim izjavama naglasi svojstvo u kojem javno istupa, kako bi spriječio da se u javnosti stvori drugačiji utisak, ali on to nije uradio.

Sloboda govora, odnosno pravo da se slobodno izrazi mišljenje, ne mogu se posmatrati bez postojanja svijesti o odgovornosti za javno izgovorenu riječ. U duhu toga je i donesen Etički kodeks, što potvrđuje stav 10 iz Preambule Etičkog kodeksa da „etička načela nalažu

odgovornost za javnu riječ i djelovanje, jer se samo tako može uspostaviti potrebni nivo povjerenja i tolerancije“. Takođe, dok Ustav Crne Gore, član 47, stav 1, predviđa da „svako ima pravo na slobodu izražavanja govorom, pisanom riječju, slikom ili na drugi način“, stav 2 istog člana kaže: „Pravo na slobodu izražavanja može se ograničiti samo pravom drugoga na dostojanstvo, ugled i čast i ako se ugrožava javni moral i bezbjednost Crne Gore“. U tom smislu, postoji odgovornost za svaku javno izgovorenu riječ, naročito kod članova akademske zajednice, a tim prije kod lica koja obavljaju i visoke funkcije u toj zajednici.

Uvidom u sve priložene dokaze, izjave i podneske, Sud je zaključio da je prof. dr Vladimir Pešić, izrekavši navedene izjave, koje su objavljene u štampanim i elektronskim medijima, izvršio povredu člana 1, stav 8 Etičkog kodeksa (Akademske i drugo osoblje u svom radu, djelovanju i ponašanju dužno je držati se etičkih načela, načela naučne istine i kritičnosti i štiti ugled Univerziteta), člana 1, stav 10 (Profesionalna sloboda, naučna radoznalost i istraživački duh ne mogu biti opravdanje za povredu osnovnih prava čovjeka i dostojanstvo kolega i drugih građana), člana 3, stav 1 (Pripadnici akademskog osoblja njeguju kolegijalne odnose zasnovane na međusobnom uvažavanju, kulturi komunikacije, poštovanju ljudskog dostojanstva i razumijevanju, vodeći računa o zajedničkim akademskim vrijednostima), člana 3, stav 2 (U naučnim radovima, javnom djelovanju i međusobnim odnosima akademsko osoblje je dužno njegovati kulturu argumentovanog dijaloga), člana 3, stav 4 (Nedopuštena je neakademska retorika), člana 3, stav 9 (Akademske osoblje dužno je poštovati lično i profesionalno dostojanstvo svih zaposlenih na Univerzitetu), člana 4, stav 1 (Akademske osoblje dužno je u javnim nastupima i djelovanju promovisati humanističke vrijednosti, ugled struke i akademske zajednice i čuvati lično i profesionalno dostojanstvo kolega), člana 4, stav 2 (Akademske osoblje čuva integritet i dostojanstvo akademske institucije i radi po svom najboljem znanju, savjesno, pošteno, kulturno i posvećeno), člana 5, stav 1 (Pripadnici univerzitetske zajednice u svom radu i djelovanju treba da brinu o dobru i interesima Univerziteta i države Crne Gore u duhu akademske slobode – njegovanja argumentovane rasprave, kritike, tolerancije, te odgovornog i poštenog traganja za najboljim rješenjima).

Shodno utvrđenim činjenicama. optuženom prof. dr Vladimiru Pešiću je izrečena mjera – javna osuda sa objavljivanjem u „Biltenu Univerziteta Crne Gore“.

PRAVNA POUKA: Protiv ove odluke nezadovoljna strana može izjaviti prigovor Sudu časti u roku od osam dana od dana prijema odluke.

Dostavljeno:
-optuženom
-predlagaču
-u dosije
-a/a

SUD ČASTI UNIVERZITETA CRNE GORE
PREDSJEDNIK VIJEĆA SUDA ČASTI

Doc. dr Boris Vukićević

